

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

POTSII2020

Hanna Lounela

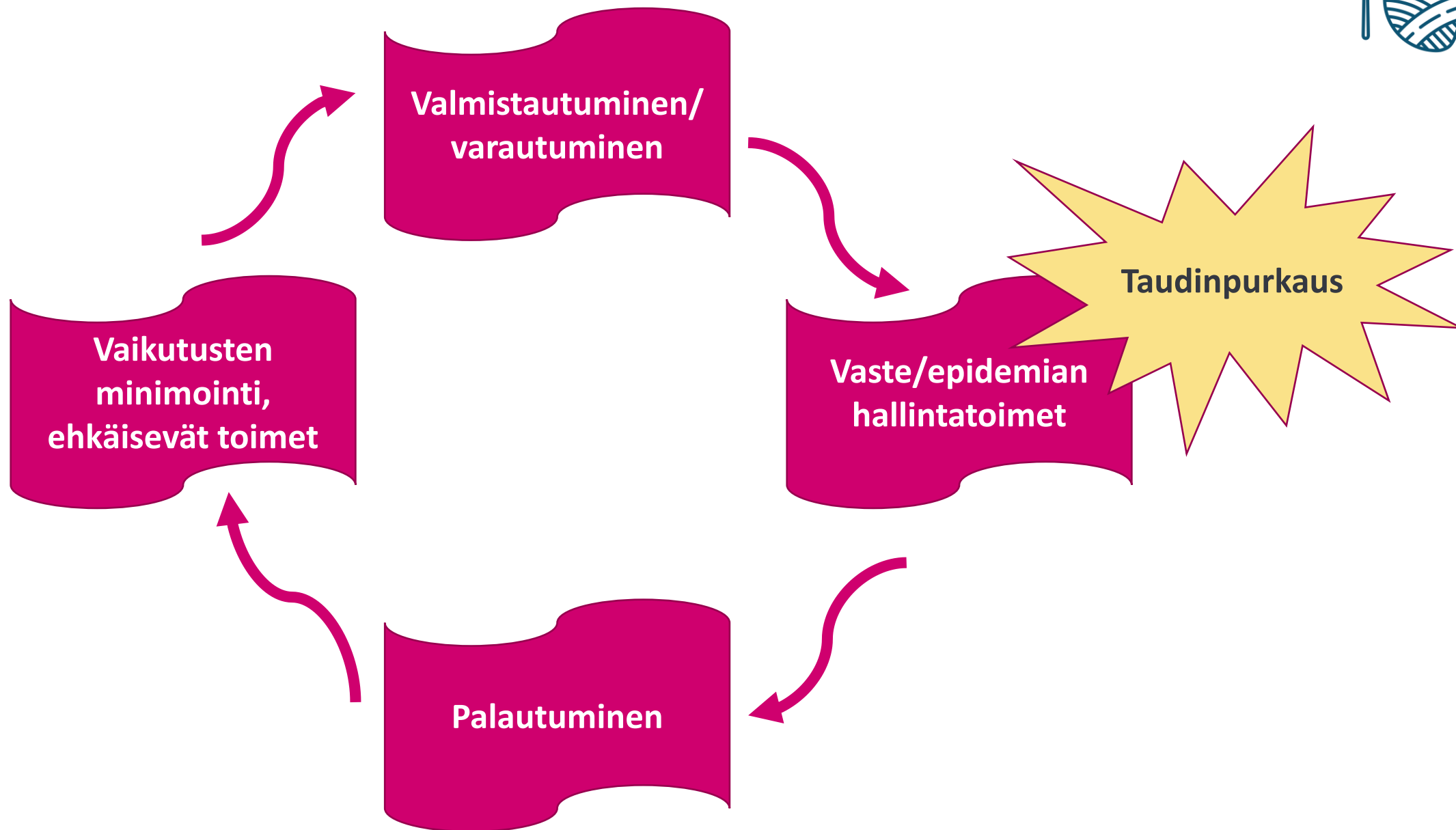
Eläinten terveyden ja
lääkitsemisen yksikkö

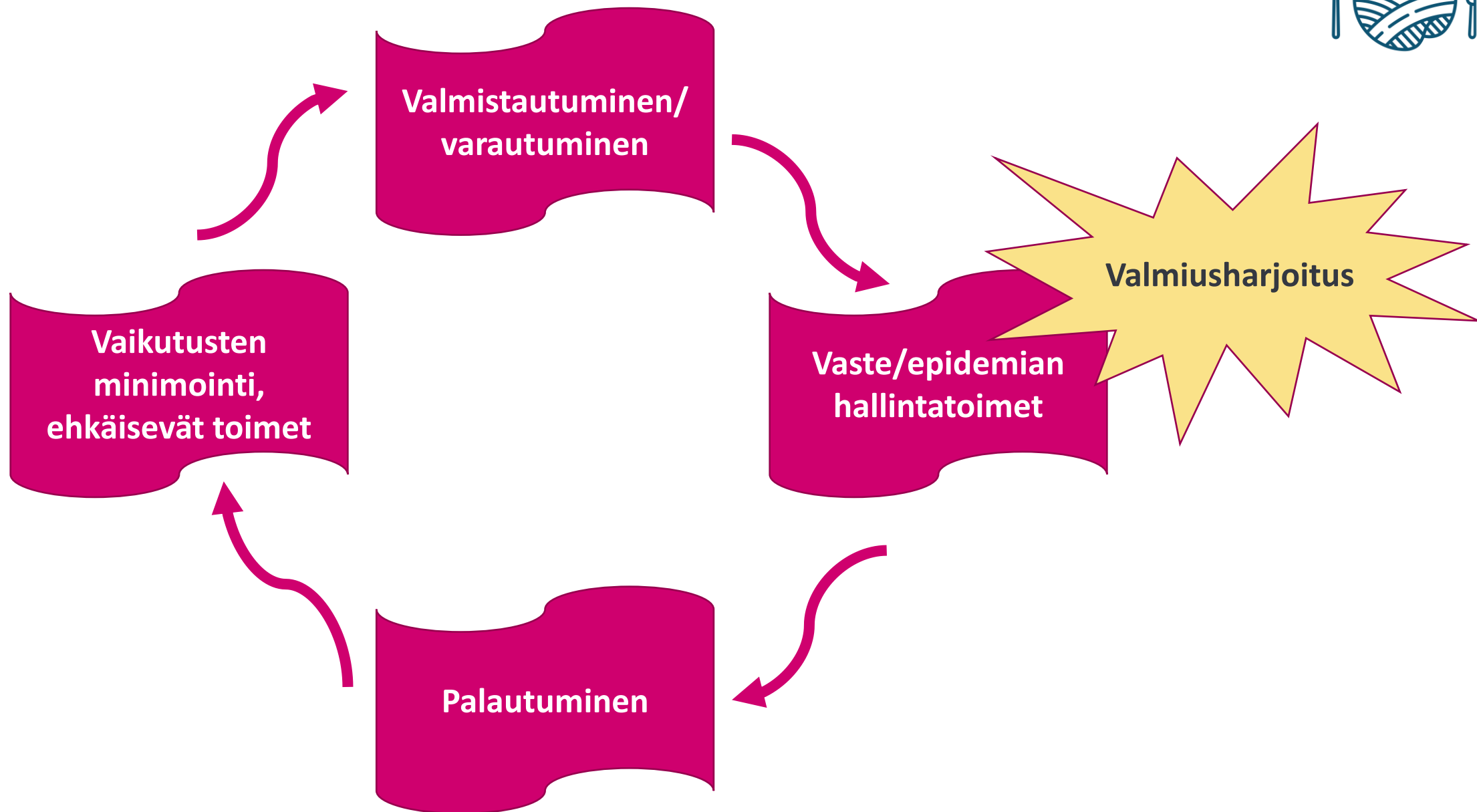
19.2.2021

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kokemuksia viimeisistä valmiusharjoituksista

Valmiusharjoitukset

- Simuloidaan todellisia tai mahdollisia tilanteita
- Testataan toimintamalleja ja suunnitelmia
- Koulutetaan henkilöitä rooleihinsa
- Opetellaan toimintatapoja
- Selvitetään resurssien riittävyyttä
- Luodaan yhteyksiä muihin toimijoihin ja vahvistetaan yhteistyötä

-> Löydetään toimivat kokonaisuudet ja kehittämiskohteet tilanteessa, jossa todellista tartuntaa ei ole havaittu

Valmiusharjoitukset - painopisteenä 2020

- Osa-alueet ja ajankohdat
 - **Ennakkotehtävä** valmiuseläinlääkäreille
 - **Valmiuspäivä** 24.9., aiheena ASF (yli 140 osallistujaa)
 - **Rekisteri- ja karttakoulutuspäivä** 8.5. läänineläinlääkäreille ja Ruokavirastolle
 - **Viestintäharjoitus** 9.9. (MMM, Ruokavirasto, AVIt, elinkeino)
 - **Alueelliset harjoitukset**
 - LAAVI 24.8.
 - LSAVI 29.10. (toiminta ASF-rajoitusvyöhykkeellä: sikatilat)
 - ISAVI ja ESAVI 3.11. (toiminta ASF-rajoitusvyöhykkeellä: villisiat)
 - PSAVI 19.11
 - LSSAVI tulossa, päivä avoin (toiminta ASF-rajoitusvyöhykkeellä: sikatilat) -> 2021 syksy
 - **Teurastamon toimintaan liittyvä harjoitus** 21.10. (teurastamo, ESAVI, Ruokavirasto)

Keskiössä:

Valmiusharjoituksen suunnittelu ja järjestäminen

- Suunnitteluryhmän asettaminen
- Harjoituksen tarkoituksen ja tavoitteiden määrittäminen
- Osallistujien tunnistaminen ja roolit
- Harjoituksen tyypin valinta
- Aikataulun laatiminen
- Skenaarion ja harjoitustehtävien ja muun harjoitusmateriaalin laatiminen
- (Logistiikka)
- Harjoituksesta tiedottaminen
- Arviointiprosessin suunnittelu
- Harjoittelu
- Arviointi ja raportointi

Pelaajat

	MMM	Ruokavirasto	AVI	Valmius- eläinlääkäri	Elinkeino (mm. teurastamo, ETT)	Muut sidosryhmät
Viestintäharjoitus	x	x	x		x	
”Metsäharjoitus”			x	x		x
”Sikatilat vyöhykkeellä”			x	x	x	
Teurastamo- harjoitus		x	x		x	
PSAVI/LAAVI			x	x		

Harjoitusten toteutus

- Sovellettuja pöytäharjoituksia etäyhteydellä (Teams tai Skype)
- Kuvitteellinen tapahtumasarja, joka eteni ns. syötteiden avulla
- Keskustelua syötteistä ja siihen liittyvistä kysymyksistä fasilitaattorin johdolla

Syöte 3

ASF-viestintäharjoitus

HARJOITUS HARJOITUS HARJOITUS

Ruokavirasto saa tiistaina 27.10.2020 Espanjan referenssilaboratoriosta lopullisen varmistuksen, että Kiteeltä 11.10.2020 löydetty villisika on ASF-positiivinen. Ruokavirasto perustaa väliaikaisen rajoitusvyöhykkeen taudin leviämisen estämiseksi ja julkaisee rajoitusvyöhykepäättökseen ja –kartan. Päätöksestä käyvät ilmi rajoitusvyöhykettä koskevat toimenpiteet ja rajoitukset. Lisäksi Ruokavirasto toimittaa ISAVIin tiedon vyöhykkeellä sijaitsevista sikateurastamoista (3 kpl) sekä tuotantosikojen (4 kpl), minisikojen (5 kpl) ja tarhattujen villisikojen (4 kpl) pitopaikoista. ISAVI tekee välittömästi metsästyskieltopäätökseen Ruokaviraston perustamalle rajoitusvyöhykkeelle. Metsästyskieltopäätös koskee myös hirvien metsästystä. Vyöhykkeellä on pieni paikallinen villisikapopulaatio ja lisäksi satunnaisia villisikavierailijoita Venäjältä.

Kysymykset

- Onko organisaatiollanne lisätietotarpeita viestinnän aloittamiseen liittyen?
- Kenelle asiasta viestitään organisaatiossanne ja miten?
- Kenelle asiasta viestitään organisaationne ulkopuolella ja miten?
- Millaisia odotuksia organisaatiollanne on toisille tahoille viestintään liittyen?

Pohtikaa erityisesti yllä olevia kysymyksiä. Jos aikaa jää, voitte pohtia myös viestien sisältöä tarkemmin.

Viestintäharjoitus 9.9.

- Harjoituksen tarkoitus
 - Kehittää helposti leviävän eläintaudin (erityisesti ASF) toteamiseen ja torjuntaan liittyvää viestintää
- Harjoituksen tavoitteet
 - Selkeyttää eri eläintautiviranomaisten rooleja viestinnässä
 - Kehittää eläintautiviranomaisten ja elinkeinon yhteistyötä
 - Testata eri tahojen viestintäsuunnitelmia
- Syötteet
 - Tietovuoto medialle epäilystä
 - Alustavasti todettu ASF villisian näytteissä
 - Saatu lopullinen varmistettu tulos ASF:n esiintymisestä villisiassa
 - Epäiltäisiin ASF-tartuntaa sikatilalla.

Viestintäharjoitus

- Harjoituksen perusteella järjestämisryhmä suosittelee seuraavia toimenpiteitä:
 - Eri organisaatioiden viestintävastuita selvennetään tarkentamalla ohjeita. Perehdyttämällä ja kouluttamalla henkilöstöä varmistetaan, että organisaatiossa työskentelevät tuntevat ohjeistuksen ja osaavat toimia sen mukaan.
 - Aluehallintovirastojen pitäisi entisestään selventää läänineläinlääkäreiden ja viestintähenkilöstön vastuita tautitilanteen viestinnässä
 - Niiden organisaatioiden, joilla ei ole viestintäsuunnitelmaa, olisi hyvä tehdä sellainen
 - Ensimmäisen tiedotustilaisuuden ajankohta suhteessa näytteiden tuloksiin ja vetovastuu tilaisuuden järjestämisestä tulisi päättää Ruokavirastossa ja kirjata toimintaohjekansion viestintäsuunnitelmaan
 - Ruokavirastossa tulee selventää sitä, missä vaiheessa viestintä tautitapauksesta aloitetaan eri tahoille ja tämä tulee kirjata toimintaohjekansion viestintäsuunnitelmaan

Viestintäharjoitus

- Harjoituksen perusteella järjestämisryhmä suosittelee seuraavia toimenpiteitä:
 - Ennen varsinaista ensimmäistä tiedotustilaisuutta voi olla tarpeen järjestää keskeisille viranomaisille ja sidosryhmille mini-info, jossa voidaan selventää tilannetta
 - Viestintäsuunnitelmiin ja -ohjeisiin tulisi kirjata, mitä viestinnällä tarkoitetaan
 - Olisi hyödyllistä järjestää seuraavaksi yksityiskohtaisempia harjoituksia (esim. organisaation sisällä), joissa konkreettisesti tehtäisiin viestintää sekä laadittaisiin ja päivitetäisiin tiedotepohjia ja varauduttaisiin verkkosivuviestintään
 - Ruokaviraston tulisi järjestää yhdessä aluehallintoviraston, Suomen riistakeskuksen ja Metsästäjäliiton kanssa viestintäharjoitus liittyen tapaukseen, jossa ASF todettaisiin villisiassa.
 - Jo ennen harjoitusta kannattaa miettiä, kuinka valmiusharjoituksesta viestitään muille kuin harjoitukseen osallistujille mukaan lukien OIE, sidosryhmät, jotka eivät osallistu harjoitukseen, ja kansalaiset (media).

ESAVI/ISAVIn valmiusharjoitus 3.11. ”metsässä”

- Harjoituksen tarkoitus
 - Kehittää paikallisen taudintorjuntakeskuksen ja sen sidosryhmien valmiutta tehdä taudintorjuntatoimia luonnonvaraisella villisialla todetun ASF:n vuoksi perustetulla väliaikaisella rajoitusvyöhykkeellä
- Harjoituksen tavoitteet
 - Arvioida taudintorjuntakeskuksen valmiutta tehdä taudintorjuntatoimia yhteistyössä metsästäjien ja muiden sidosryhmien kanssa
 - Parantaa paikallista toimintavalmiutta ASF:n torjunnassa
- Syötteet
 - Taudintorjuntakeskuksen toiminnan käynnistäminen aluehallintovirastossa
 - Rajoitusvyöhykkeen koon ja sijainnin määrittäminen
 - Metsästyskiellon toteuttaminen
 - Luonnonvaraisten villisikojen raatojen etsintä, keräily, näytteenoton järjestäminen ja hävittäminen

ISAVI/ESAVI – metsätehtävät

- Harjoituksen perusteella järjestämisryhmä suosittelee seuraavia toimenpiteitä
 - sidosryhmäyhteistyön tiivistäminen ja verkostoituminen sekä roolien selkiyttäminen riistanhoitoyhdistysten, metsästäjien ja rajavartiolaitoksen kanssa alueellisesti aluehallintoviraston johdolla
 - aluehallintovirastossa olisi hyvä kouluttaa (ja/tai harjoitella) riittävän konkreettisella tasolla taudintorjuntakeskuksen ja -yksikön perustaminen, sen vastuut, henkilöstö(ryhmät) ja niiden vastuut.
 - Ruokaviraston tulisi varmistaa, että metsästäjille on omaa ohjeistusta toiminnasta taudinpurkauksen aikana
 - aluehallintoviraston tulisi selvittää riistanhoitoyhdistysten avulla henkilöitä, joiden kanssa olisi mahdollista sopia ostopalveluna villisikojen raatojen etsinnästä ja metsästyksestä
 - harjoituksessa tehtyjen tarkempien havaintojen huomioiminen varautumisessa (ml. ohjeet ja toimintasuunnitelmat) kaikissa osallistuneissa organisaatioissa
 - aluehallintoviraston tulisi varata riittävät resurssit eläintautivalmiuden ylläpitoon ml. valmiusharjoitusten järjestäminen

Entä nyt?

- Loppuraportit valmisteilla
- Valmiusharjoituksessa havaittujen kehittämiskohteiden työstäminen
 - Eläinlääkintähuollon valvontasuunnitelman painopiste 2021
 - *Ruokavirasto, aluehallintovirastot, kunnaneläinlääkärit*
- Havaintojen hyödyntäminen valmiussuunnittelussa kaikissa osallistuneissa organisaatioissa
- Mallipohjia valmiusharjoitteluun

→ **Kehitetään eläintautivalmiutta entisestään**

Elinkeinoon rooli rajoitusvyöhykkeillä?

- Varautumisella taudinpurkauksen vaikutusten pienentämiseen ja jatkuvuuden turvaamiseen
 - Eläinten hyvinvoinnin turvaaminen (rehut ja kuivikkeet, eläinten lopetus)
 - Tärkeiden toimitusten varmistaminen (koneiden huollot jne.)
 - Kaupankäynnin jatkumisen mahdollistaminen (eläinten ja tuotteiden siirrot)
- > säädösten poikkeuslupaehtojen täyttymisen varmistaminen ja kuljetusten järjestämisen suunnittelu

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

